

KS. JAN K. MICZYŃSKI

„CHARYZMATY UZDROWIEN”
I MODLITWA O UZDROWIENIE
W ŻYCIU WSPÓŁCZESNEGO KOŚCIOŁA

“GIFTS OF HEALING” AND PRAYER FOR HEALING
IN THE LIFE OF MODERN CHURCH

A b s t r a c t. The present article takes up the issue of prayer for healing and the charismatic service that is connected with it. It discusses St Paul’s phrase “gifts of healing” (1 Cor 12,9.28.30) suggesting that God gives free gifts that are to help the people He chooses to become channels for His healing grace. Healing of a disease is prophetic in its character. It is done by God’s power owing to Christ’s paschal event and thanks to the Holy Spirit’s power. It is a forecast of God’s final victory over death. It is a forecast of eternal salvation. Here, it is important to understand that those who despite praying remain ill, are invited to participate in Christ’s suffering – which is also a great grace of God. In order to use the gifts connected with healings wisely, as well as to responsibly pray for healing, it is necessary to observe proper decisions made by the Church authorities. Everybody is called to constitute one community of faith, the community of the Church that one Spirit gives life to.

Translated by Tadeusz Karłowicz

Key words: healing, gifts of healing, Eucharist, salvation.

W sercu każdego człowieka kryje się pragnienie osiągnięcia szczęścia, uwolnienie od choroby, zrozumienie sensu cierpienia. Zagadnienie to znajduje szczególny oddźwięk w życiu Kościoła. Według jego nauczania choroba daje osobie nią dotkniętej możliwość zjednoczenia z Chrystusem, oczyszczenia duchowego. Wszystkim, którzy choremu towarzyszą, daje okazję praktykowania miłości. Ponadto czas choroby może stać się czasem głębokiej modlitwy: zarówno o umocnienie w wierze i akceptację cierpienia, jak też i o powrót

do zdrowia. Modlitwa o uzdrowienie była obecna w każdym okresie dziejów Kościoła, jest również obecna w czasach współczesnych¹.

Nowym fenomenem jest fakt, że powiększa się liczba spotkań modlitewnych, których celem jest otrzymanie od Boga uzdrowienia. Często mówi się o uzdrowieniach, wzbudza się przy tym czasem oczekiwanie, że działanie Boże powtórzy się i na innych spotkaniach. Niekiedy niektóre osoby uważają, że otrzymały „charyzmat uzdrawiania” i – przy takich okazjach – odwołują się do niego².

Zagadnienie uzdrowień i modlitwy o uzdrowienie jest bardzo dzisiaj aktualne. Z tym wiążą się bardzo ważne pytania: Jak rozróżnić prawdziwe działanie Ducha Świętego od działania czysto ludzkiego? Jak uniknąć błędów? Często współcześnie używane są pojęcia „charyzmat uzdrawiania”, „dar uzdrawiania”, „uzdrowienie charyzmatyczne”: czy istnieje „charyzmat uzdrawiania”? Jak go rozumieć? Jak mądrze prowadzić modlitwę o uzdrowienie, posługując się charyzmatami?

1. WYRAŻENIE PAWŁOWE „CHARYZMATY UZDROWIEŃ”

Rzeczownik „charyzmat” pochodzi od słowa gr. *charisma* i oznacza „dar darmo dany”. Ma ten sam rdzeń co słowo *charis*, czyli łaska. Pierwszym z tych darów jest sam Duch Święty. Wszystkie inne są skutkiem Jego działania i mocy³.

W 1 Kor 12, w trzech wersetych 9, 28 i 30, występuje syntagma *χαρίσματα ἰαμάτων* (*charismata iamaton*; dosł. dary/łaski/charyzmaty uleczeń/uzdrowień)⁴. Trzeba przy tym podkreślić, że słowo *ἴαμα* (*iama* – uzdrowienie; rzeczownik pochodzący od czasownika *iaomai* – uzdrawiać kogoś; w sensie metaforycznym: uzdrawiać kogoś z cierpień psychicznych, ducho-

¹ Zob. Kongregacja Nauki Wiary, Instrukcja *Ardens felicitatis desiderium* [na temat modlitwy o uzdrowienie], Wrocław 2003, 1 (dalej cyt.: *Ardens felicitatis desiderium*).

² Por. *Ardens felicitatis desiderium*, 2.

³ Zob. X. L é o n - D u f o u r, *Charyzmaty*, w: t e n ż e (red.), *Słownik teologii biblijnej*, tłum. K. Romaniuk, Poznań 1990, s. 112.

⁴ Zob. *Grecko-polski Nowy Testament. Wydanie interlinearne z kodami gramatycznymi*, tłum. R. Popowski, M. Wojciechowski, Warszawa 1993, s. 810, 813. Tu *charismata iamaton* jest tłumaczone jako „dary uleczeń”.

wych, z grzechu i jego następstw) występuje w Nowym Testamencie wyłącznie w 1 Kor 12. W innych miejscach, które mówią o uzdrowieniu, użyty jest inny grecki rzeczownik *iasis* (również pochodzący od czasownika *iaomai* i oznaczający cudowne uzdrowienie: Łk 13, 32 i Dz 4, 22.30)⁵.

W wyrażeniu *charismata iamaton* (1 Kor 12, 9.28.30) zarówno pierwszy jak i drugi rzeczownik występuje w liczbie mnogiej. W różnych polskich wydaniach Pisma Świętego nie zostało to podkreślone, np.:

a) w Biblii Jakuba Wujka – „dar uzdrawiania” (w. 9), „dary uzdrawiania” (w. 28.30)⁶;

b) w Biblii Tysiąclecia – „łaska uzdrawiania” (w. 9); „dar czynienia cudów” (w. 28); „łaska uzdrawiania” (w. 29)⁷;

c) w Biblii Poznańskiej – „dar uzdrawiania” (w. 9.28.30)⁸;

d) w Biblii Paulistów – „dar uzdrawiania” (w. 9.30); „dary: uzdrawiania [niesienia pomocy, kierowania, mówienia językami]” (w. 28)⁹.

We włoskim natomiast tłumaczeniu – o nazwie *La Bibbia di Gerusalemme* – zatwierdzonym przez Konferencję Episkopatu Włoch (CEI) w 1971 r., wspomniane wyrażenie Pawłowe zostało przetłumaczone na „il dono di far guarigioni” (w. 9; dosł. „dar czynienia uzdrowień”), bądź też na „i doni di far guarigioni” (w. 28.30; dosł. „dary czynienia uzdrowień”)¹⁰. Ostatnie złożenie zawiera oba rzeczowniki w liczbie mnogiej, ale dodaje czasownik „czynić”. Wydaje się, że te nieścisłości w tłumaczeniach mogą powodować błędne rozumienie, że to człowiek (który otrzymał od Boga dar) jest podmiotem, który sprawia uzdrowienie.

Najwierniejsze tłumaczenie zawiera francuska *La Bible de Jérusalem*, przygotowana pod kierunkiem Szkoły Biblijnej w Jerozolimie. Wyrażenie

⁵ Zob. R. P o p o w s k i, *Wielki słownik grecko-polski Nowego Testamentu. Wydanie z pełną lokalizacją greckich haseł, kluczem polsko-greckim oraz indeksem form czasownikowych*, Warszawa 1995, s. 2376, 2380, 2382.

⁶ *Nowy Testament (w przekładzie Ks. Dr. Jakuba Wujka z roku 1593)*, Kraków 1966 [reprint].

⁷ *Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu [w przekładzie z języków oryginalnych/ Opracował zespół biblistów polskich z inicjatywy benedyktynów tyńieckich]*, Poznań–Warszawa 1980³.

⁸ *Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu [w przekładzie z języków oryginalnych ze wstępami i komentarzami]*, red. M. Petera, M. Wolniewicz, Poznań 1991-1994³.

⁹ *Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu [Najnowszy przekład z języków oryginalnych z komentarzami. Opracował zespół biblistów polskich z inicjatywy Towarzystwa Świętego Pawła]*, Częstochowa 2009.

¹⁰ *La Bibbia di Gerusalemme [Testo biblico di LA SACRA BIBBIA della CEI/ Note e commenti LA BIBLE DE JÉRUSALEM]*, Bologna 1999¹⁷.

charismata iamaton przełożono w niej na „les dons de guérisons” (w. 9.28.30; dosł. „dary uzdrowień”)¹¹.

Jak rozumieć to złożenie? Wydaje się ono niejednoznaczne (i może właśnie dlatego zdecydowano się na inne tłumaczenia).

Po pierwsze św. Paweł nie mówi o jednym darze/łascie/charyzmacie, ale o wielu. Chociaż sam ich konkretnie nie wymienia. Po drugie, z punktu widzenia składni języka greckiego *genetivus iamaton* („uzdrowień/uleczeń”) można potraktować jako:

1. *genetivus obiectivus* – czyli: „charyzmaty odnoszące się do / dotyczące uzdrowień”; ponieważ rzeczownik *χάρισμα* (*charisma*) jest rzeczownikiem odsłownym i pochodzi od czasownika *χαρίζομαι* (*charidzomai* – darować, ofiarować, wyświadczać dobrodziejstwo komuś, wyświadczać przysługę komuś, okazywać się łaskawym dla kogoś) i wskazuje na wynik czynności wyrażonej przez ten czasownik;

2. *genetivus subiectivus* – „charyzmaty, które przynależą do uzdrowień”, bądź też „uzdrowienia, które są łaskami”;

3. *genetivus hebraicus* – „łaski/dary/chryzmaty uzdrawiające”;

4. *genetivus epexegeticus* – „dary/łaski czyli / to znaczy uzdrowienia”;

5. *genetivus causae* – „dary/łaski/chryzmaty z powodu uzdrowień.

Wydaje się, że dwa pierwsze rozumienia są najbardziej prawdopodobne. Mówi się w takim kontekście, że potrzebne jest uznanie wyrażenia za *genetivus complexivus* (który zawiera w sobie oba przypadki: zarówno *obiectivus*, jak i *subiectivus*). Można przypuszczać, że forma ta została celowo użyta przy określeniu „chryzmatów uzdrowień”.

Stąd też z niniejszego wyrażenia wynika, że istnieje więcej takich darów niż jeden, a także, że osoba posiadająca taki dar nie jest tą osobą, która uzdrawia – ma jedynie dar bądź dary, które służą uzdrowieniom (których skutkiem są uzdrowienia). Te zaś czyni Bóg. Ponadto, nie ma tu mowy o jakimś uzdrowieniu wprost chodzi. Mogą one dotyczyć zarówno ciała, jak i psychiki człowieka, czy też jego duszy.

Konsekwentne używanie przez Apostoła Narodów wyrażenia *charismata iamaton*, czyli dwóch rzeczowników w liczbie mnogiej, świadczy o tym, że uważał on każde uzdrowienie za oddzielny charyzmat czy dar łaski. Taki sposób rozumienia uzdrowień oznacza, że nie pojmował on daru/darów uzdrowień za stałe uzdolnienie; i sugeruje, że zauważał on istnienie ludzi, wybra-

¹¹ Zob. *La Bible de Jérusalem [traduit en français sous la direction de l'École biblique de Jérusalem]*, Paris 2000.

nych i obdarowanych przez Boga, którymi się On posługuje jako narzędziami czy kanałami łaski dla uzdrowienia innych. W tym sensie (i tylko w tym) można mówić, że są ludzie, którzy *posługują się darem/charyzmatem uzdrawiania*¹². Jest to wyrażenie dzisiaj popularne, ale należy pamiętać, że św. Paweł nigdy nikogo nie nazwał „uzdrowicielem”, ani też posiadającym „charyzmat uzdrawiania ludzi”. Mówił o działaniu mocy Bożej¹³.

We współczesnym dokumencie Kongregacji Nauki Wiary, w Instrukcji *Ardens felicitatis desiderium* na temat modlitwy o uzdrowienie, podpisanej przez kard. Josepha Ratzingera w dniu 14 września 2000 r., znalazło się w tłumaczeniu polskim wyrażenie „charyzmat uzdrawiania” (w ang.: „the «charism of healing»”)¹⁴. Niemniej w oryginale łac. jest „charisma sanationis” – czyli dosłownie „charyzmat uzdrowienia”. Wiernie oddaje sens tego wyrażenia m.in. tłum. włoskie („il carisma di guarigione”) oraz franc. („le charisme de la guérison”)¹⁵. W tych tłumaczeniach wyraźnie widać, że wyrażenie łacińskie jest kontynuacją myśli Pawłowej.

2. MODLITWA I „CHARYZMAT UZDROWIENIA”

Uzdrowianie ludzi zranionych, chorych i opuszczonych jest znakiem nadejścia czasów mesjańskich; Duch Święty jest bowiem darem mesjańskim *par excellence*¹⁶. Jest to znak wkroczenia w dzieje ludzi Bożego Królestwa. Bóg bowiem w swoich obietnicach zbawienia zapowiada uwolnienie od cierpień (zob. Iz 30, 29; 35, 10; Ba 4, 29), wyzwolenie od wszelkiego zła (Mdr 16, 8)¹⁷.

¹² Zob. F. A. Sullivan, *Charyzmaty i odnowa charyzmatyczna*, tłum. T. M. Micewicz, Warszawa 1992, s. 132.

¹³ Zob. tenże, *Uzdrowienia charyzmatyczne*, „Communio” 1989, nr 6(54), s. 101; por. tenże, *Charyzmaty i odnowa charyzmatyczna*, s. 30.

¹⁴ Wyrażenie to często można spotkać w polskiej literaturze teologicznej, w tym również w polskich tłumaczeniach (np. w: Y. M.-J. Congar, *Wierzę w Ducha Świętego*, t. 2, tłum. L. Rutowska, Warszawa 1995, s. 216).

¹⁵ *Ardens felicitatis desiderium*, 3; inne wersje językowe można odnaleźć w: www.vatican.va [w zakładce „Kuria Rzymska”, w dokumentach Kongregacji Nauki Wiary; 14.01.2014].

¹⁶ Congar, *Wierzę w Ducha Świętego*, t. 2, s. 216.

¹⁷ Por. *Ardens felicitatis desiderium*, 5.

Choroba wiąże się z tajemnicą grzechu i zła. W ST chory błagający Boga o uzdrowienie wyznaje, że rozumie chorobę jako karę, i że słusznie został ukarany za swoje grzechy (zob. Ps 37; 40). Niemniej choroba dotyka również i ludzi sprawiedliwych. Powstaje zatem pytanie: dlaczego tak jest? Ma ona charakter próby (historia Hioba). Nawet, gdy ukazuje prawość człowieka sprawiedliwego, jest wynagrodzeniem za zło, czy też okazją do nawrócenia grzesznika – pozostaje jednak ona zawsze jakimś złem¹⁸.

Dopiero NT rozświetla tajemnicę cierpienia człowieka sprawiedliwego. Jezus Chrystus podczas swojej publicznej działalności naucza i uzdrawia (zob. Mt 4, 23; 9, 35). Uzdrowienia są znakiem Jego mesjańskiej misji (Mk 16, 17-18; Łk 7, 20-23). Jednak trzeba podkreślić, że to mesjańskie zwycięstwo nad chorobą, cierpieniem i grzechem nie objawia się jednak przez cudowne uzdrowienia, ale też przez dobrowolne i niewinne cierpienie Chrystusa¹⁹. W krzyżu Chrystusa nie tylko Odkupienie dokonało się przez cierpienie, ale również cierpienie ludzkie zostało odkupione. Ludzkie cierpienie zostało podniesione na poziom Odkupienia i odtąd każdy człowiek może stać się uczestnikiem odkupieńczego cierpienia Chrystusa²⁰.

Uzdrowienia dokonywały się w czasach Dziejów Apostolskich i św. Pawła (zob. np. Dz 8, 5-7; por. Rz 15, 18-19; 1 Tm 1, 5; 1 Kor 2, 4-5), a także we wszystkich okresach dziejów Kościoła. Zarówno zakończenie Ewangelii według św. Marka jak List do Galatów poszerzają perspektywę i nie ograniczają cudownych uzdrowień do posługi Apostołów czy też niektórych ewangelizatorów. Mają miejsce – i odgrywają ważną rolę – również i w czasach współczesnych, zwłaszcza w ruchu Odnowy. Ma to znaczenie nie tylko pneumatologiczne, ale również eklezjologiczne, bowiem w pewnym okresie zaczęto uważać, że uzdrowienia są atrybutem jedynie świętych w niebie, zwłaszcza Najświętszej Maryi Panny. Oczywiście jest to niezaprzeczalne. Niemniej dzięki Odnowie stały się one na nowo cechą *Kościoła na ziemi* – rzeczywistością normalną i codzienną. W duszpasterstwie czyni się nawet starania, by nie były one traktowane jako coś sensacyjnego²¹.

¹⁸ Por. J a n P a w e ł II, List apostolski *Salvifici doloris*, 11; *Ardens felicitatis desiderium*, 6-8.

¹⁹ Por. *Ardens felicitatis desiderium*, 9-11.

²⁰ Por. J a n P a w e ł II, List apostolski *Salvifici doloris*, 19.

²¹ C o n g a r, *Wierzę w Ducha Świętego*, t. 2, s. 216-217; *Ardens felicitatis desiderium*, 19-20 [w p. 20 Instrukcja wymienia cudowne uzdrowienia dokonane przez posługę Szczepana (Dz 6, 8), Filipa (Dz 8, 6-7), Piotra (Dz 3, 1-10; 5, 15; 9, 33-34.40-41), Pawła (Dz 14, 3.8-10; 15, 12; 19, 11-12; 20, 9-10; 28, 8-9)].

Zakładając akceptację woli Bożej, samo pragnienie człowieka chorego, by stać się zdrowym, jest głęboko ludzkie i dobre. Zrozumiałe jest więc jego ufne zwracanie się do Boga z prośbą o uleczenie (por. Syr 38, 9; Ps 6; 37; 40; 87). Jezus nigdy nie potępiał osób proszących o zdrowie fizyczne, ubolewał zaś nad brakiem wiary (Mk 9, 23). Udzielił także władzy apostołom „nad duchami nieczystymi, aby je wypędzali i leczyli wszystkie choroby i wszelkie słabości” (Mt 10, 1; por. Łk 9, 1; 10, 9)²².

Również praktyka Kościoła wiąże się ściśle z prośbą o zdrowie dla chorych. Wyrazem tego jest sprawowany obrzęd sakramentu chorych, formularz mszalny za chorych w *Mszale Rzymskim*, a także m.in. *Obrzędy Błogosławieństw w Rytuale Rzymskim* zawierające *Obrzęd błogosławieństwa chorych*²³.

Uzdrowienia mają często miejsce w czasie modlitewnych spotkań, gdy uczestnicy oddają swoje życie Jezusowi Chrystusowi, który żyje i którego Duch działa z mocą. Ważne jest przy tym tworzenie przez uczestników więzi braterskich, budowanie wspólnoty. Ten, kto ma *charismata iamaton*, nie działa sam (chyba, że na zasadzie wyjątku)²⁴.

Posługiwanie „charyzmatami uzdrowień” (rozumianymi jako „dar otrzymania uzdrowienia”) może wiązać się z modlitwą połączoną z jakimś gestem²⁵; np. z gestem nakładania rąk. Nie jest on ani rytym magicznym, ani też znakiem sakramentalnym²⁶. Gest ten w połączeniu z pełną wiary modli-

²² Por. *Ardens felicitatis desiderium*, 13-14.18.

²³ Por. *Ardens felicitatis desiderium*, 15; ten sam Dokument w p. 17 przypomina, że modlitwa nie wyklucza, a wręcz zachęca do korzystania z naturalnych środków, by chronić i przywracać zdrowie. Kościół jednocześnie przestrzega przed pragnieniem zdobycia zdrowia za wszelką cenę. W dokumencie Papieskiej Rady Kultury i Papieskiej Rady do Spraw Dialogu Międzyreligijnego zatytułowanym *Jezus Chrystus dawcą wody życia. Chrześcijańska refleksja na temat New Age* (Kraków 2003) w punkcie 2.2.3 poddana jest krytyce medycyna holistyczna (a także jej propagowanie): akupunktura, biofeedback, chiropraktyka, kinezylogia, homeopatia, irydologia, leczenie kryształami itp.

²⁴ C o n g a r, *Wierzę w Ducha Świętego*, t. 2, s. 217-218. *Ardens felicitatis desiderium* (25.30) odróżnia tak zwany „charyzmat uzdrawiania” od postaci świętych z historii Kościoła, którzy dokonywali cudownych uzdrowień; osadza ten charyzmat w kontekście wspólnoty modlącej się o zdrowie innych; podkreśla też, że „charyzmatu uzdrawiania” nie można przypisywać określonej grupie wiernych.

²⁵ Por. *Ardens felicitatis desiderium*, 20.

²⁶ Nie jest też powtórzeniem znaku, który kapłan czyni w czasie chrztu; nie jest też powtórzeniem znaku uczynionego przez biskupa w czasie bierzmowania; wyraża modlitwę, by Duch Święty już obecny, stał się bardziej aktywny w życiu danego człowieka, w całej jego osobie. Gest nakładania rąk wyraża pragnienie zebranych uczynienia z siebie daru, by móc lepiej służyć Kościołowi (L. J. S u e n e n s (red.), *I. Dokument z Malines. Odnowa charyzma-*

twą jest klasycznym gestem biblijnym wyrażającym potężne działanie Ducha Świętego, o którego przyście prosi się wspólnie. Może wyrażać błogosławieństwo, może towarzyszyć błaganu o dar Ducha Świętego i o uleczenie. Modlitwie o uzdrowienie towarzyszy często głoszenie kerygmatu, a także modlitwa dziękczynna – zanim nastąpi odczuwalna poprawa stanu zdrowia. Chodzi o to, by wspólnie z braćmi otworzyć się na łączność z Bogiem, w jedności wiary, że Bóg troszczy się o człowieka we wszystkich wymiarach jego życia, przede wszystkim zaś pragnie jego zbawienia²⁷.

Uzdrowienie może być:

- a) *duchowe* – i dotyczy ono bezpośrednio relacji człowieka z Bogiem;
- b) *wewnętrzne* – które jest uzdrowieniem ludzkiej psychiki; nie dotyczy bezpośrednio stosunku do Boga i życia teologicznego, ale stanu umysłu, woli, pamięci, uczuciowości (choć różnego rodzaju zahamowania i pogmatwania mogą pochodzić także i ze sfery duchowej);
- c) *fizyczne* – z chorób organicznych²⁸.

Trzeba dodać, że uzdrowienia charyzmatyczne są darmo daną łaską i dlatego nie można przewidzieć, kiedy i jaki znak Bóg zechce uczynić. Może się to stać, gdy zechce to objawić. Dlatego potrzeba jest mądrego rozeznania i odpowiedzialnego prowadzenia modlitwy o uzdrowienie.

3. ROZTROPNE PROWADZENIE MODLITWY O UZDROWIENIE

Instrukcja *Ardens felicitatis desiderium* przypomina w pkt. 28, że nie każde spotkanie modlitewne, które ma na celu błaganie Boga o uzdrowienie, wiąże się z „charyzmatem uzdrawiania” – prawdziwym, bądź pozornym. Spotkanie modlitewne z posługą tym charyzmatem jest wtedy i tylko wtedy, gdy dla skuteczności modlitwy jest wymagana jedna lub większa liczba osób

tyczna. Wskazania teologiczne i duszpasterskie, tłum. D. A. Polzewska, Kraków 2012, s. 83). Instrukcja *Ardens felicitatis desiderium* (21) podkreśla również istotną różnicę pomiędzy zwykłą modlitwą prośby o uzdrowienie, połączoną z gestem nałożenia rąk, a sakramentem namaszczenia (por. Jk 5, 14-15), skutecznym znakiem Bożej łaski połączonym z odpuszczeniem win (jeśli osoba – ze względu na stan fizyczny – nie może się wyświadczać).

²⁷ C o n g a r, *Wierzę w Ducha Świętego*, t. 2, s. 218; S u e n e n s (red.), *I. Dokument z Malines. Odnowa charyzmatyczna*, s. 83.

²⁸ C o n g a r, *Wierzę w Ducha Świętego*, t. 2, s. 218-219.

(np. kierujących grupą, która animuje spotkanie). Jeśli są to celebracje liturgiczne bez koniecznej obecności wyżej wymienionych osób, mówić należy o zwykłej *celebracji*.

Dokument ten zaprasza do sprawowania celebracji przewidzianych w księgach liturgicznych (np. wystawienie Najświętszego Sakramentu z błogosławieństwem) i wzywa do zachowania liturgicznych norm (pkt. 28-29). Ukazuje jako prawidłowe również celebracje pozaliturgiczne, gdy popierane są przez Kościół, np. uroczyste odmawianie różańca. Zaleca by dbać o to, aby nie zatracić głównego celu i by uzyskanie zdrowia nie przesłaniało właściwego celu, np. wystawienia Najświętszego Sakramentu i adoracji Chrystusa (pkt. 29).

W zarządzeniach dyscyplinarnych, kończących Instrukcję *Ardens felicitatis desiderium*, można przeczytać (streszczając), że zaleca się by modlitwy prowadzone w kościele odbywały się pod przewodnictwem osoby posiadającej święcenia (Art. 1). Modlitwy o uzdrowienie można nazwać liturgicznymi, gdy są oficjalnie zatwierdzone przez odpowiedni kościelny podmiot (Art. 2). Liturgiczne modlitwy o uzdrowienie należy celebrować zgodnie z rytuałem i w odpowiednich szatach (Art. 3 § 1). Konferencje Episkopatu mogą wprowadzać adaptacje w obrzędzie błogosławienia chorych (Art. 3 § 2). Biskup diecezjalny ma prawo wydawać normy dla swojego Kościoła lokalnego odnośnie do liturgicznych celebracji modlitwy o uzdrowienie zgodnie z KPK 838 § 4 (Art. 4 § 1). Pozaliturgiczne modlitwy mają być sprawowane oddzielnie, bez ich mieszania, np. z Eucharystią, Liturgią godzin, liturgią Sakramentów świętych; pod nadzorem Ordynariusza miejsca, zgodnie z KPK 839 § 2 (Art. 5 § 1 i 2; Art. 7). Należy unikać postaw podobnych do hysterii, teatralności, pogoni za nadzwyczajnościami (Art. 5 § 3). Nad używaniem środków społecznego przekazu (szczególnie TV) w czasie tego typu modlitw – liturgicznych i poza liturgią – obowiązany jest czuwać Biskup diecezjalny (Art. 6). Do liturgii, w modlitwie wiernych – w miejscu przewidzianym normami – można dołączyć intencję o uzdrowienie (Art. 7 § 2). Modlitwa egzorcyzmu ma być sprawowana w ścisłej zależności od Biskupa diecezjalnego; ma być oddzielona od modlitwy o uzdrowienie zarówno liturgicznej, jak i pozaliturgicznej; jest absolutnie zakazane dołączanie jej do celebracji Mszy Świętej, Sakramentów i Liturgii Godzin (Art. 8). Prowadzący modlitwę o uzdrowienie mają obowiązek utrzymać w zgromadzeniu atmosferę pogodnej pobożności oraz zachować konieczną roztropność. Mają dbać o pokorę przy zbieraniu świadectw i poddawać fakty rozeznaniu Kościoła (Art. 9). W razie nadużyć, Biskup diecezjalny ma obowiązek interweniowania gdy zaistnieją poważne uchybienia wobec norm liturgicznych i dyscyplinarnych (Art. 10).

4. WNIOSKI PRAKTYCZNE

Przy posłudze charyzmatami (w tym dotyczącymi uzdrowień) potrzebne jest rozeznanie²⁹. Warto troszczyć się w formacji ludzi posługujących modlitwą o uzdrowienie, by poznawali reguły rozeznawania duchowego i rozeznawania duchów.

Jest prawdą, że nie wolno „gasić Ducha”, potrzebna jest jednak konieczność sprawdzenia autentyczności charyzmatów (1 Tes 5, 19 n.) i badania darów Ducha (1 J 4, 1). Pierwszym podstawowym kryterium rozeznania duchowego jest wyznanie wiary, że Jezus jest Panem (1 Kor 12, 3), że przyszedł na ziemię w ciele, że jest Bogiem (1 J 4, 1 n.). Ponadto korzystanie z charyzmatów winno zawsze służyć wspólnemu dobru. Wszyscy winni zabiegać najpierw o miłość, a potem o inne dary. Nawet autentyczne charyzmaty winny być podporządkowane tym regułom. Każde korzystanie z charyzmatów winno być poddane władzy kościelnej (por. 1 J 4, 6); sama bowiem hierarchia ma też charakter charyzmatyczny³⁰.

Wydaje się niezbędne, by modlitwę o uzdrowienie łączyć z wcześniejszym przepowiadaniem Bożego słowa. Jezus Chrystus bowiem wcześniej nauczał tłumy, a następnie uzdrawiał (zob. Mt 4, 23; 9, 35). Przepowiadanie słowa Boga jest – w świetle Biblii – wydarzeniem prorockim, pneumatycznym i epikletycznym³¹. Potrzeba jest, aby Duch Święty zmieniał serca wierzących (chorych, a także samych posługujących „charyzmatami uzdrowień”), by prowadził ich do relacji miłości z Trzema Osobami Bożymi. Przecież Bóg, który uzdrawia, obecny jest w swoim słowie. Może warto pomyśleć, czy nie połączyć modlitwy o uzdrowienie z wcześniejszym rozważaniem Pisma Świętego metodą *lectio divina*? Uzdrowienie ludzkiej głębi przychodzi również przez słowo Boże, pełne Ducha Świętego.

Nie można utożsamiać uleczenia z choroby ze zbawieniem. Gdyby te rzeczywistości były tożsame znaczyłyby to, że Bóg pragnie naszego zdrowia fizycznego tak samo jak naszego zbawienia. Wiemy, że Bóg daje łaskę zbawienia każdemu, ale jak jest w przypadku chorych, którzy nie zostali jeszcze uleczeni? Czy to miałyby znaczyć, że Bóg również nie chce ich zbawić?

²⁹ C o n g a r, *Wierzę w Ducha Świętego*, t. 2, s. 218-219.

³⁰ L é o n - D u f o u r, *Charyzmaty*, s. 114-115.

³¹ J. K u d a s i e w i c z, *Przepowiadanie na „ziemi jałowej”*, w: K. K l a u z a, M. W y r o s t k i e w i c z (red.), *Przekaz mojemu ludowi co mówi Bóg. Ewolucja czy kryzys przepowiadania?*, Lublin 2007, s. 218.

Oczywiście takie myślenie byłoby całkowicie błędne. Mogłoby doprowadzić ludzi chorych do rozpacz. Trzeba rozumieć, że uzdrowienia, które czynił Jezus, były znakami charyzmatycznymi. W czasie ziemskiej wędrówki nie usunął On wszystkich chorób, nie uleczył wszystkich ludzi. Leczył napotkanych osobiście. Również Jego uczniowie, którzy głosili kerygmat, doświadczali, że ich nauczaniu towarzyszyły znaki mocy Chrystusa nad szatanem. Uzdrawiali chorych i wskrzeszali zmarłych. Jednak również i oni nie uzdrowili całej ludzkości. Uzdrowienia bowiem są znakami wskazującymi na zwycięstwo nad śmiercią, jakie ma się kiedyś dokonać³².

Potrzeba jest zatem wsłuchiwanie się w głos Ducha Świętego i pozwolenia się Jemu prowadzić. Tak, by wiedzieć o co Boga prosić, by mógł się On nami posługiwać, by nie nakazywać Bogu jak ma działać. Należy modlić się do Niego o pełne uzdrowienie duszy, psychiki i ciała, i potrzeba jest jednocześnie pozwolić Mu, by On sam – Pełnia Miłości – wybrał najlepszy sposób odpowiedzenia na naszą modlitwę.

BIBLIOGRAFIA

- C o n g a r Y. M.-J., Wierzę w Ducha Świętego, t. 2, tłum. L. Rutowska, Warszawa 1995-1996.
- Grecko-polski Nowy Testament. Wydanie interlinearne z kodami gramatycznymi, tłum. R. Popowski, M. Wojciechowski, Warszawa 1993.
- J a n P a w e ł II, List apostolski *Salvifici doloris*, w: t e n ż e, O cierpieniu. Wypowiedzi Ojca Świętego do chorych i pracowników służby zdrowia, t. 2: (1982-1984), Niepokalanów 1988, s. 140-175.
- Kongregacja Nauki Wiary, Instrukcja *Ardens felicitatis desiderium* [na temat modlitwy o uzdrowienie], Wrocław 2003.
- K u d a s i e w i c z J., Przepowiadanie na „ziemi jałowej”, w: K. K l a u z a, M. W y r o s t k i e w i c z (red.), Przekaz mojemu ludowi co mówi Bóg. Ewolucja czy kryzys przepowiadania?, Lublin 2007, s. 189-219.
- La Bibbia di Gerusalemme [Testo biblico di LA SACRA BIBBIA della CEI/ Note e commenti LA BIBLE DE JÉRUSALEM], Bologna 1999¹⁷.
- La Bible de Jérusalem [traduit en français sous la direction de l'École biblique de Jérusalem], Paris 2000.
- L é o n - D u f o u r X. (red.), Słownik teologii biblijnej, tłum. K. Romaniuk, Poznań 1990.

³² Por. S u l l i v a n, *Charyzmaty i odnowa charyzmatyczna*, s. 140, 144.

- Nowy Testament (w przekładzie Ks. Dr. Jakuba Wujka z roku 1593), Kraków 1966 [reprint].
- Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu [w przekładzie z języków oryginalnych. Opracował zespół biblistów polskich z inicjatywy benedyktynów tynieckich], Poznań–Warszawa 1980³.
- Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu [w przekładzie z języków oryginalnych ze wstępami i komentarzami], red. M. Petera, M. Wolniewicz, Poznań 1991-1994³.
- Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu [Najnowszy przekład z języków oryginalnych z komentarzami. Opracował zespół biblistów polskich z inicjatywy Towarzystwa Świętego Pawła], Częstochowa 2009.
- Papieska Rada Kultury i Papieska Rada do Spraw Dialogu Międzyreligijnego, Jezus Chrystus dawcą wody życia. Chrześcijańska refleksja na temat New Age, Kraków 2003.
- P o p o w s k i R., Wielki słownik grecko-polski Nowego Testamentu. Wydanie z pełną lokalizacją greckich haseł, kluczem polsko-greckim oraz indeksem form czasownikowych, Warszawa 1995.
- S u e n e n s L. J. (red.), I. Dokument z Malines. Odnowa charyzmatyczna. Wskazania teologiczne i duszpasterskie, tłum. D. A. Polszewska, Kraków 2012.
- S u l l i v a n F. A., Charyzmaty i odnowa charyzmatyczna, tłum. T. M. Micewicz, Warszawa 1992.
- S u l l i v a n F. A., Uzdrawienia charyzmatyczne, „Communio” 1989, nr 6(54), s. 101-106.

„CHARYZMATY UZDROWIEŃ” I MODLITWA O UZDROWIENIE W ŻYCIU WSPÓŁCZESNEGO KOŚCIOŁA

S t r e s z c z e n i e

Niniejszy artykuł podejmuje problematykę modlitwy o uzdrowienie i związanej z nią posługi charyzmatycznej. Omawia wyrażenie św. Pawła „charyzmaty uzdrowień” (1 Kor 12,9.28.30), które wskazuje na to, że Bóg daje darmowe dary, które mają pomóc wybranym przez Niego ludziom stać się kanałami Jego uzdrawiającej łaski. Uzdrawienie z choroby ma wymiar profetyczny. Dokonuje się Bożą mocą dzięki wydarzeniu paschalnemu Chrystusa i dzięki mocy Ducha Świętego. Jest zapowiedzią ostatecznego zwycięstwa Boga nad śmiercią. Jest zapowiedzią zbawienia wiecznego. Przy tym ważne jest rozumienie, że ci, którzy pomimo modlitwy pozostają chorzy, są zaproszeni do tego, by uczestniczyć w cierpieniach Chrystusa – co również stanowi wielką Bożą łaskę. W celu mądrego posługiwania się charyzmatami związanymi z uzdrowieniami, a także w celu odpowiedzialnego prowadzenia modlitwy o uzdrowienie, potrzeba jest stosowania się do odpowiednich decyzji kościelnej władzy. Wszyscy są wezwani do tego, by tworzyć jedną wspólnotę wiary, wspólnotę Kościoła ożywianą jednym Duchem.

Słowa kluczowe: cierpienie, charyzmat, uzdrowienie, modlitwa.